

Nr 1028

Av herr Nilsson, Ferdinand, m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 63, med förslag om införande av enhetlig kommunbeteckning, m. m.

(Lika lydande med motion nr 1182 i Andra kammaren)

I proposition nr 63 framföres förslag om införande av enhetlig kommunbeteckning. Nuvarande beteckningar på de borgerliga primärkommunerna, d. v. s. stad, köping och landskommun, skall mönstras ut ur kommunallagarna och ersättas med den enhetliga beteckningen kommun. Det innebär för städernas vidkommande avskaffandet av beteckningen stad för samtliga våra svenska städer utan hänsynstagande till historisk tradition. Städernas institutioner — stadsfullmäktige och drätselkammare respektive stadskollegium — måste också döpas om till kommunfullmäktige respektive kommunstyrelse. Propositionen har i denna del gått längre än majoriteten inom kommunrättskommittén, som — även om enhetlig kommunbeteckning av densamma förordades — likväl synes ha utgått från att åt varje stad tills vidare skulle överlämnas att utan yttre tvång besluta i detta hänseende, något som även framgår av 13 § i kommunallagens promulgationsförordning i dess av kommittén föreslagna lydelse.

Efter 1962 års kommunindelningsreform har olikheterna mellan städerna och landskommunerna i realiteten i mångt och mycket utjämnats. Det är möjligt att denna utveckling genom nya kommunsammanslagningar kan komma att bli ytterligare accentuerad i framtiden. Men trots detta har beteckningen stad alltså ett värde för många, vilket torde komma att bestå även åtskillig tid framöver.

För medborgarna i de svenska städerna utgör beteckningen stad av allt att döma ett starkt föreningsband också socialt och kulturellt med det historiskt givna stadsamhället. Medvetandet härom är särskilt starkt framträdande i våra äldre städer, många med rötter i medeltiden, Vasatiden och senare historiska epoker med omfattande stadsbildningsverksamhet. Sådana traditioner har omhuldats och hållits vid liv av kommunalpolitiker med sinne för vad det här gäller liksom av litteratur och press. En påtaglig samhälls- och medborgaranda har ofta frodats i dessa traditioners tecken. Vägande skäl föreligger på många håll att icke avskaffa eller förbjuda stadsbeteckningens användning liksom ej heller att ändra på beteckningar rörande stadsfullmäktigeinstitutionen, som endast för några år sedan firade hundraårsjubileum runt om i landet. Ett beslut av riksdagen i enlighet med propositionen skulle för ett mycket stort antal medborgare, framför allt i de berörda städerna, framstå som ett onödigt för att inte säga meningslöst offer på den allmänna likriktningens altare.

Det innebär också ett onödigt inkräktande på den kommunala självstyrelsen, sådan denna av många uppfattas.

Mot avskaffandet av begreppet stad torde också tala att stadsbegreppet har stark internationell förankring i språkbruk och betraktelsesätt. För städer med vidsträckta internationella kontakter, såsom t. ex. Stockholm, Göteborg, Malmö, Uppsala och Lund m. fl., skulle uppenbarligen stadsbeteckningens försvinnande medföra praktiska olägenheter.

I vilken form Stockholms ställning som landets huvudstad i fortsättningen skall upprätthållas har icke klarlagts i propositionen.

I samband med remissförfarandet rörande kommunalrättskommitténs betänkande torde det övervägande flertalet av städerna ha utgått från att de föreslagna författningsbestämmelserna skulle inrymma en rätt för städerna att själva besluta om beteckningen stad eller kommun. Man torde allmänt ha förutsatt att de nuvarande städerna i varje fall tills vidare skulle få bestå såsom sådana.

Under åberopande av vad sålunda anförts hemställes,

att riksdagen, med ändring av proposition nr 63 med förslag om införande av enhetlig kommunbeteckning, m. m., måtte besluta att städerna själva skall besluta rörande bibehållande av eller avstående från beteckningen stad och eventuell ändring av beteckningen på de nuvarande kommunala institutionerna stadsfullmäktige, drätselkammare respektive stadskollegium; samt

att vederbörande utskott måtte utarbeta förslag till härför erforderlig lagtext.

Stockholm den 23 april 1969

Ferdinand Nilsson (cp)
i Kungsängen

Egon Andreasson (cp)

Ernst W. Olsson (cp)

Torsten Bengtson (cp)

T. V. Mattsson (cp)

Axel Kristiansson (cp)